

Al final de la escapada

À bout de souffle, Jean-Luc Godard, 1959

Obra clau de la *nouvelle vague* que marcarà la forma de fer cinema a partir d'aquell moment

El nou cinema

«Una pel·lícula clàssica no pot reflectir el ritme real de la vida moderna», va escriure Alain Resnais. I afegia: «La vida moderna és fragmentària, tot el món ho sap. La pintura, de la mateixa manera que la literatura, en dóna testimoni. Llavors, per què el cinema no fa el mateix, enlloc de seguir enganxat a la tradicional narrativa lineal?» Aquesta cita de Resnais resumeix alguns dels principis del nou llenguatge que s'inicià el 1959, que trencava amb les regles clàssiques de fer cinema i representava una alternativa radical a un cinema nord-americà que patia símptomes clars de crisi estètica i creativa.

Resnais, amb els joves François Truffaut, Claude Chabrol, Jacques Rivette, Jean-Luc Godard o Erich Rohmer, són els integrants d'aquesta nova tendència que hom va anomenar *nouvelle vague*. Alguns d'ells s'havien conegut freqüentant la cinemateca universitària i el cine-club del barri llatí de París, i es van formar com a crítics a la revista *Cahiers du cinéma*. Per tant, partien d'un profund coneixement del cinema, esperit crític i voluntat renovadora.

Els films *Hiroshima, mon amour* (1959), de Resnais, *Los cuatrocientos golpes* (1959) de François Truffaut i *À bout de souffle*, de Jean-Luc Godard, representen el punt de partida d'aquesta nova orientació, que tindria una gran transcendència en el cinema posterior.

Jean-Luc Godard

De tots ells, és Jean-Luc Godard (1930) qui potser al llarg de la seva carrera ha expressat millor el propòsit d'explotar el potencial del cinema en benefici de l'expressió artística, política i intel·lectual. A mitjans dels anys cinquanta havia realitzat alguns curts, com *Opération Breton* (1954), *Tous les garçons s'appellent Patrick* (1957), *Charlotte et son Jules* (1958) o *Une histoire d'eau* (1958), on ja esbossava alguns trets del seu estil.

Tot seguit va fer el seu primer llarg, *À bout de souffle* (1959), amb el suport de Truffaut. Aquest film representa l'inici de la tendència a un cinema més espontani, amb salts d'eix, ús de la càmera a la mà, rodatges sense una il·luminació especial, es capten sons de l'ambient, els actors miren directament a la càmera i el muntatge posterior és dur, amb

preses tallades bruscament. Tot plegat donava una aparença documental que trencava amb qualsevol norma visual establerta fins al moment. D'aquesta manera Godard esquinça la il·lusió de realitat i conscientment recorda a l'espectador que està veient una pel·lícula.

Les seves següents pel·lícules, com *Vivre sa vie* (1962), *Une femme mariée* (1964), *Alphaville* (1965) o *Pierrot le fou* (1965) van ser molt influents en el seu moment i mostraven l'evolució cap a un estil personal i avantguardista, iconoclasta fins i tot: mescla la ficció amb parts quasi documentals, fa referències a moments de la història del cinema i introdueix títols sobreposats o comentaris de l'autor. Aquestes aportacions formals es van accentuar amb la presa de posicions polítiques d'extrema esquerra als anys seixanta.

Al final de la escapada

Va rodar amb dos desconeguts Jean-Paul Belmondo i Jean Seberg una trama basada en una història que Truffaut havia construït a partir d'un succés real: Michel és un petit lladre i estafador que fuig de Marsella amb un cotxe robat. En el seu camí cap a París topa

amb un policia al qual mata de forma fortuita i absurda. A la capital l'esperen els diners d'un deute i Patricia, una jove escriptora nord-americana amb la qual pretén fugir.

A partir d'un argument aparentment senzill, construeix un film formalment nou que ens introdueix en el rerafons existencial dels personatges. El fil que condueix l'acció no ofereix pistes amb les quals l'espectador pugui seguir la història d'una manera fàcil, normal o acadèmica. Godard afirmava que en el cinema actual són els espectadors els qui han de crear els films, els qui han d'enllaçar una imatge amb una altra. És a dir, que el film ha de deixar pensar l'espectador com ell vulgui.

Aquest plantejament, i especialment la visió quasi documental de París, van atreure l'atenció de la crítica, i li van valer l'Ós de plata al millor director al Festival de Cinema de Berlín el 1960 i els premis de la crítica alemanya i de la francesa, el mateix any.

Fitxa tècnica

Equip tècnic

Direcció: Jean-Luc Godard
 Guió: François Truffaut
 Producció: Georges de Beauregard
 Fotografia: Raoul Coutard
 Música: Martial Solal (i W. A. Mozart)
 So: Jacques Maumont
 Muntatge: Cécile Décugis
 Nacionalitat: França
 Any: 1959
 Durada: 87 minuts

Equip artístic

Jean-Paul Belmondo: Michel Poiccard
 Jean Seberg: Patricia Van Doude: periodista
 Daniel Boulanger: inspector
 Henry-Jacques Huet: Antonio Berruti
 Jean-Pierre Melville: Parvulesco
 Richard Balducci: Tolmatchoff
 Roger Hanin: Carl Zumbart
 Claude Mansard: Claudius Mansard
 Liliane David: Minouche
 Jean-Luc Godard: Mouchard

Filmografia

1996
Forever Mozart

1993
Hélas pour moi

1987
Soigne ta droite

1985
Detective

1985
Je vous salue, Marie

1983
Prénom Carmen

1982
Passion

1979
Sauve qui peut [la vie]

1975
Numero deux

1972
Tout va bien

1970
Vladimir et Rosa

1969

Lotte in Italia

1969
Vent de l'est

1968
Weekend

1967
La Chinoise

1967
Loin du Vietnam

1966
Le plus vieux metier du monde

1966
Made in USA

1966
Deux ou trois choses que je sais d'elle

1965
Paris vu par... Masculin-Feminin

1965
Pierrot le fou

1964
Lemmy contra Alphaville

1964
Une femme mariée

1964
Bande à part

1963
Les plus belles escroqueries du monde

1963
Le Méphris

1963
Les carabiniers

1962
Vivre sa vie

1961
Les sept peches capitaux (Episodio: 'La Paresse')

1961
Une femme est une femme

1960
Le petit soldat

1959
À bout de souffle